

Нацрт

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА КОСТАЈНИЦА

79224 Костајница, Светосавска 11, + 387(0)52/663-139, 663-113, факс + 387(0)52/663-553

**ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ
ОПШТИНА КОСТАЈНИЦА**

2012-2017

САЖЕТАК

План управљања чвртим отпадом општине Костајница за период 2012-2017. године, представља основни стратешко-плански документ, чија је израда прописана чланом 9. Закона о управљају отпадом Републике Српске (Службени гласник Републике Српске бр. 53/02. Период важења Плана је 2012. -2017. Основни задатак документа је да у датом периоду одговори на нека од најзначајнијих питања из ове области с којима се суочава локална заједница, те кроз анализу постојећег стања дефинише могућа рјешења и постави стратешка опредјељења у области управљања отпадом. Током израде документа, посебна пажња је била усмјерена на активности јачања економских и људских капацитета у сектору управљања отпада, побољшању квалитета и доступности услуга, мјерама и активностима које ће смањити ризике по здравље људи и околину, повећања свијести грађана и институција о значају правилног управљања отпадом, транспарентности у раду надлежних служби, те изналажења модела за ефикаснију наплату услуга везаних за чврсти отпад.

САДРЖАЈ

<u>1 УВОД</u>	5
<u>2 ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ И ПРОИЗВОЂАЧИМА ОТПАДА</u>	6
2.1 Положај	6
2.2 Однос руралног и урбаног дијела Општине	6
2.3 Број становника и домаћинстава по мјесним заједницама	7
2.4 Произвођачи отпада из привреде	8
2.5 Произвођачи отпада -јавне установе	8
<u>3 ПРАВНИ ОКВИР ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ</u>	9
3.1 Плански документи управљања отпадом	9
3.2 Законска регулатива	10
3.3 Анализа и закључци	14
<u>4 АДМИНИСТРАТИВНИ ОКВИР УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ</u>	15
4.1 Институционална организација	15
4.2 Уговори и сарадња у области управљања отпадом	17
4.3 Анализа и закључци	17
<u>5 ПОСТОЈЕЋИ КАПАЦИТЕТИ ЗА ПРИКУПЉАЊЕ И ОДВОЗ ОТПАДА</u>	18
5.1 Опремљеност за пружање услуге прикупљања и одвоза отпада	18
5.2 Динамика и начин одвоза и прикупљања отпада	19
5.3 Сакупљање опасног отпада из домаћинстава	19
5.4 Сакупљање специјалног отпада	19
5.5 Произвођачи отпада који сами збрињавају отпад	20
5.6 Други оператори	21
5.7 Анализа и закључци	22
<u>6 ПОСТОЈЕЋА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ</u>	22
6.1 Зелени отоци	22
6.2 Центри за рециклажу	23
6.3 Центри за кабасти отпад	23
6.4 Објекти за одлагање	23
6.5 Други објекти	24
6.6 Анализа и закључци	24
<u>7 НЕЛЕГАЛНА ОДЛАГАЛИШТА</u>	25

8 ТРЕНУТНЕ И БУДУЋЕ КОЛИЧИНЕ	26
8.1 Укупно произведени отпад	26
8.2 Прикупљени мијешани отпад	27
8.3 Прикупљени отпад за рециклажу	27
8.4 Прикупљени специјални отпад	28
8.5 Укупно прикупљени отпад	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
8.6 Биланс	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
8.7 Анализа и закључци	28
9 ФИНАНСИРАЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ	29
9.1 Тарифе	29
9.2 Степен наплате	29
9.3 Биланс стања 2009 – 2011.	29
9.4 Процјена буџета 2011 – 2017.	30
9.5 Анализа и закључци	30
10 ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ	31
10.1 Информисање грађана о пруженим услугама	31
10.2 Програми подизања свијести	31
10.3 Анализа и закључци	31
11 СПЕЦИФИКАЦИЈА ПРОБЛЕМА	32
11.1 Институционални проблеми	32
11.2 Правни проблеми	32
11.3 Инфраструктурни проблеми	32
11.4 Финансијски проблеми	33
11.5 Јавна свијест	34
12 ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ЗА ПЛАНСКИ ПЕРИОД	34
13 ПРОГРАМ МЈЕРА (АКЦИОНИ ПЛАН)	36
12.1 Програм мјера за унапређење система за прикупљање и одвоз отпада	36
12.2 Програм мјера за унапређење система за искориштавање отпада	37
12.3 Програм мјера за унапређење система за коначно одлагање отпада	38
12.4 Програм мјера за подизање јавне свијести у управљању отпадом	38
13 АНАЛИЗА РИЗИКА	39
14 МОНИТОРИНГ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ	39

1 УВОД

План управљања чвртим отпадом општине Костајница за период 2012-2017. године, представља основни стратешко-плански документ из ове области израђен у оквиру Програма управљања чвртим отпадом у БиХ, који је почетком 2010. године започела Шведске међународне агенције за сарадњу и развој (Сида) у сарадњи са конзултантском компанијом за одрживо пројектовање и менаџмент „Гронтмиј“. Поред тога, План представља законску обавезу прописану чланом 9. Закона о управљају отпадом Републике Српске (Службени гласник Републике Српске бр. 53/02), којим се јединицама локалне самоуправе сугерише доношење локалног плана управљања отпадом.

Основни задатак документа је да у датом периоду одговори на нека од најзначајнијих питања из ове области с којима се суочава локална заједница, те кроз анализу постојећег стања дефинише могућа рјешења и постави стратешка опредељења у области управљања отпадом. Током израде документа, посебна пажња је била усмерена на активности јачања економских и људских капацитета у сектору управљања отпада, побољшању квалитета и доступности услуга, мјерама и активностима које ће смањити ризике по здравље људи и околину, повећања свијести грађана и институција о значају правилног управљања отпадом, транспарентности у раду надлежних служби, те изналажења модела за ефикаснију наплату услуга везаних за чврсти отпад.

С друге стране, потребно ће бити обезбиједити значајна финансијска средства. Искуства у западноевропским земљама показују да је ово дугорочан посао и да га треба радити темељито и постепено уз наглашену примјену превентивних и репресивних мјера, уз ангажман великог броја субјеката. Овај план се доноси на период од 6 година.

Реализација овог циља ће имати значајан позитиван епилог у смислу реализације других циљева, као што су заштита здравља становништва, заштита околине, природе, вода, шума, земљишта, и тд. као и развој туризма, којег нема у окружењу са неријешеним управљањем отпадом. Процес планирања је континуиран процес, циклично се понавља са сврхом ревизије постигнутог и побољшања тренутног стања појединих компоненти система, док се планиране активности реализирају према редослиједу утвђеном на начин да систематски прати имплементацију унапријед зацртаних циљева. Анализа садашње ситуације система управљања отпадом на подручју општине Костајница, која је такође саставни дио Плана, ће утврдити приоритете за рјешавање, а на основу тога и помоћи у дефинисању циљева.

Фазно посматрање проблематике успоставе и рада интегралног система управљања отпадом омогућава првенствено базну успоставу основних предуслова за развој једног таквог система, а потом увођење најефикаснијих механизама за третман отпада. Планом се утврђују периоди ревизије(једанпут годишње) која обухвата периодично рачунање индикатора стања система управљања отпадом, даје периодичну оцјену стања сектора, прати имплементацију подузетих активности, оцењује њихове резултате и предлаже додатне активности са циљем побољшања стања сектора на крају наредног циклуса ревизије. Учесници у изради Општинског плана управљања отпадом су општински радни тим од три члана којег је именовао Начелник општине Костајница који је носиоц свих активности, уз помоћ и сарадњу осталих општинских служби, Одсјека за развој, Одсјека за инспекцијске послове, Комунално предузеће "Комунално" и уз велику помоћ Гронтмиј тима и спонзора-донатора Шведске агенције тза развој СИДА.

2 Основни подаци о Општини и произвођачима отпада

2.1 Положај

Општина Костајница смјештена је на сјеверозападном дијелу Босне и Херцеговине, на десној обали ријеке Уне (око 40 км од њеног ушћа у ријеку Саву). Сјеверну и сјеверозападну границу чини ријека Уна, која је уједно државна граница према Републици Хрватској. Источну границу чини општина Козарска Дубица, а јужну границу општина Нови Град. Надморска висина је од 110 до 407m, блага клима умјерено-континенталног типа, атмосферски падавине равномјерно распоређени у току године, четвртина подручја општине је уз ријеку Уну и чине плодну равницу, а остали дјелови су брдовито-брежуљкасти. На подручју општине има доста извора питке воде, а подручје општине је богато кестеновом шумом. Општина има површину од 85,12 km², чине је подручја града са 11 села.

Саобраћајницама је повезана са Приједором од кога је удаљена 50km, Бања Луком 100km, Загребом 100km. Укупна дужина путне мреже у надлежности општине Костајница је 138,5km од чега на некатегорисане путеве отпада 22km, а на локалне 116,5km. Општина Костајница комуникационски је добро повезана са сусједним општинама Нови Град и Козарска Дубица, магистралним путем M-14, што ствара добре предуслове за регионално збрињавања отпада у будућности. Поред путне комуникације постоји и жељезничка пруга која пролази кроз подручју општине Костајница а најближа станица је Добрљин удаљена 13 km од Костајнице. Тренутно општина Костајница није потписница споразума за регионално збрињавања отпада из разлога што нису јасно дефинисани услови и финансијско учешће општина на регионалном принципу. Важнији локални путни правци на подручју општине су дјелимично асфалтирали и на макадамском нивоу су у солидном стању до најудељенијих села (Побрђани 15 km) изузев насељеног мјеста М.Поље које има нешто лошију путну комуникацију, али због потребе санације изворишта планирана је санација и ове саобраћајнице у 2012-2014. години.

2.2 Однос руралног и урбаног дијела Општине

Укупна површина општине је 85,12 km² а на урбани дио општине износи око 5,02 km, што је уједно и површина са које се прикупља отпад или свега око 6% укупне територије општине. Потребно је нагласити да сама површина не изражава потпуну слику око збрињавања отпада јер у урбаном дијелу живи 5273 становника што предстваља покрivenост од 67% укупног становништва, односно од укупно 1882 домаћинства од 1144 се врши прикупљање отпада или око 61% домаћинстава. Однос урбаног и руралног становништва се види кроз табелу 1 и мапу општине.

Табела 1 Однос руралног и урбаног дијела општине

Ред. бр.	Насељена мјеста	Је ли насеље има урбан облик или је расуто на великој површини	Постоји ли приступни пут доовољно	Удаљеност од центра Општине
-------------	-----------------	--	-----------------------------------	-----------------------------

			добр зимски период	за КМ
1	Костајница	урбano	да	1,5-2,0
2	Зовик	<u>расуто</u>	не	9,0
3	Горња Слабиња	<u>расуто</u>	не	7,0
4	Календери	<u>расуто</u>	не	7,5
5	Гумњани	<u>расуто</u>	не	6,7
6	Петриња	<u>урбан облик</u>	да	6,5
7	Грдановац	<u>Урбан облик</u>	да	9,0
8	Мракодол	<u>расуто</u>	да	8,0
9	Мраово Поље	<u>расуто</u>	не	12,5
10	Тавија	<u>Урбан облик</u>	да	3,2
11	Побрђани	расуто	не	15

Слика 1 Мапа Општине са границом урбаног подручја

2.3 Број становника и домаћинстава по мјесним заједницама

У општини Костајница нема успостављених мјесних заједница па је преглед становништва дат по насељеним мјестима.

Табела 2 Број становника и домаћинстава по мјесним заједницама

Ред. бр.	Насељено мјесто	Број становника према процјени	Број домаћинства према процјени	Да ли насељено мјесто користи услуге?
1	Костајница	4.953	1064	Да у цјелисти (1064 домаћинства)
2	Тавија	890	220	Да - један дио насељеног мјesta користи услугу (80 домаћинства)
3	Петриња	706	167	не
4	Мракодол	504	107	не
5	Грдановац	240	76	не

6	Г.Слабиња	170	57	не
7	Календери	100	48	не
8	М.Поље	60	31	не
9	Гумњани	40	22	не
10	Побрђани	40	20	не
11	Подошка	90	36	не
12	Зовик	70	34	не
УКУПНО		7863	1882	

2.4 Произвођачи отпада из привреде

На подручју општине Костајница постоји више привредних субјеката који би се могли третирати као произвођачи отпада из привреде, а који користе услуге КП „Комуса“ а.д. Овом табелом нису обухваћени дјелатности пољопривредни производи, а који производе значајне количине амбалажног отпада од искориштених средсава за заштиту биља. Отпад који се прикупља од привредних субјеката као што су аутомеханичарске радње и меснице, се третира као комунални отпад, те се самим тим одвози на депонију.

Табела 3 Произвођачи отпада из привреде

Бр.	Произвођач	Врста отпада	Оператор који преузима и збрињава отпад
1.	Млин Марин	пљева	КП „Комунално“
2.	„Фореста“	Пиљевина и дрво	Користе за производњу енергије сушаре и гријање
3.	„Јошне“	Пиљевина и дрво	Користе за производњу енергије сушаре и гријање
4.	„Бин интернационал“	папир	Нема преузимања
5.	Протхерм	метал	Сировина за рециклажу
6.	Сана Линеа	текстил	КП „Комунално“
7.	Текстил Станић	текстил	КП „Комунално“ и предузетници
8.	СТР (трговине)	картон, папир	КП „Комунално“
9.	СТР (Угоститељство)	картон, амбалажа	КП „Комунално“
10.	Месница Боројевић	отпаци, кости,	КП „Комунално“
11.	БС „Гаги транс“	,амбалажа и сеператор уља	дио КП „Комунално“ и Еоромонт Бања Лука
12.	БС „Нестро петрол“	амбалажа и сеператор уља	КП „Комунално“ и Коминг Градишак
13.	Аутосервис „Бумбар“	амбалажа, уља	КП „Комунално“ и Ауто сервис Приједор
14.	Вулканизер „Рајшић“	гуме, уља, амбалажа	КП „Комунално“ и Лайф оил Тешањ
15.	Приватни предузетници (отпад од обраде меса)	одвозе сами на локлану депонију крупније стоке свиње и сл.	
16.	Приватни предузетници	отпад од обраде месе (Пилићи ,кокошке и остало)	перје, изнутрице (циријева) одвозе сами

2.5 Произвођачи отпада -јавне установе

Отпад јавних институција се претежно састоји од амбалажног и канцеларијског отпада, али и електричног и електронског, а који се прикупља и одлаже на депонија као мјешовити комунални отпад. Медицински и фармацеутски отпад (гипс, завоји, одjeћа и сл.) се не одвајају, него се на депонију одлау као мијешани отпад.

Табела 4 Произвођачи отпада јавне установе

Произвођач отпада	Врста отпада	Оператор који преузима и збрињава отпад
-------------------	--------------	---

	Опасан отпад	Други отпад	
Јавна управа	Електрични и Папир електронски отпад	Папир	КП „Комунално“
Дом Здравља	Медицински отпад (газе,игле,завоји)		КП „Комунално“
Основна и средња школа		Папир	КП „Комунално“
ЈУ“Кестенко“		папир	КП „Комунално“
ЈУ“Библиотека“		папир	КП“Комунално“

Највећи поизвођачи отпада се налазе у урбаним дијелу општине, где је највећа концетрација домаћинстава, индустрије, радњи, јавних и других установа. Тренутно прикупљени отпад се без селектирања одлаже на локалну депонију укључујући, стакло, гуме, папир, медицински отпад, грађевински и остали отпад. Остали дио произведеног отпада рјешава се на разна начине, стварањем дивљих депонија, паљењем отпада, самоиницијативно одлагање на депонију и сл. Удаљена сеоска подручја свој произведени отпад-отпад од остатака хране се користи у прехрани животиња а мањи дио отпада се најчешће спали.

3 Правни оквир за управљање отпадом

3.1 Плански документи управљања отпадом

Делегација ЕУ у БиХ је 1998. године кроз ПХАРЕ програм финансирала израду "Стратегије управљања отпадом у БиХ". Стратегијом је по први пут интегрално сагледан проблем управљања отпадом у цијелом БиХ те предложен регионални приступ рјешавања одлагања отпада. Стратегија је усвојена од стране Народне скупштине РС 2003. године и постала обавезујући документ, као и подлога за све активности везане за управљање отпадом. Закон о управљању отпадом такође налаже израду републичке стратегије управљања отпадом, која још увијек није израђена. У складу са чланом 9. Закона о управљању отпадом јединице локалне самоуправе су дужне донијети локалне планове управљања отпадом.

Општински плански документи који имају утицај на рјешења у управљању отпадом:

- Стратешки план развоја за период 2007 -2017,
- Урбанистички план из 1984 .године,
- Регулациони планови из 1991. године , Блок И, Блок ИИ, и Блок ИИИ,
- Измјена и допуна регулационог плана „Блок И“ и дио „ Блок ИИ „ из 2010. године,Измјена и допуна регулационог плана „Блок ИИИ“, из 2010. године,
- Регулациони план за проширења српског православног гробља „Чекиновац“ Котајница, из 2010. године,
- Измјена дијела регулационог плана „Блок ИИ“ секција 1, из 2011. године
- Измјена дијела регулационог плана „Блок ИИ“ секција 2, из 2011. године
- Регулациони план за насеље у централној градској зони, из 1999. године
- Регулациони план за насеље на локалитету „Тавија“ из 1999. године
- План парцелације за к.ч. 1291 из 2004. године
- Стратешки развојни план за воде и околишну санитацију 2007-2011- област управљања отпадом
- У току је израда новог урбанситичког плана(носиоц израде Урбис Бања Лука)

Од свих горе наведених општинских планова највећи значај за локално управљањем отпадом је садржан у Стратешком развојном плану за воде и околишну санитацију (у даљем тексту: СРПВОС), који је обухватио и област збрињавања крутог отпада. Усвајањем и реализацијом СРПВОС –а у области збрињавања крутог отпада у периоду 2007-2011. године, рангирањем пројекта у 1. Рангу су пројекти :

- a) Уређење локалне депоније у складу са планом прилагођавања ради продужења рада исте(ограда, одводни канали, приступни пут, проширење, рампа),
- b) набавка булдозера и других по закону потребних машина (копач) на депонији, те организовање рада депоније и увођење све потребне документације.

Осим 1. рангиарног пројекта су и пројекти који се тичу збрињавања отпада и то:

- (ранг 4)- Доношења Плана мјера за спровођење Плана прилагођавања депоније, (овако рангирали пројекат се може третирати као и обавеза доношења Плана управљања отпадом општине Костајница),
- (ранг 10)- Набавка пресе за пресовање папира, најлона и пластике,
- (ранг 18)- доградња систематизације у органу управе за ВОС, детаљна подјела по свим областима,
- (ранг 33)- санација дивљих депонија-евиденција, приједлог санације и спречавање њиховог даљег настајања.

Од реализованих пројекта је уређење локалне депоније о чему ће више детаља и информација бити описано у поглављу 6.4 овог плана- Локална депонија.

3.2 Законска регулатива

Законски прописи на нивоу ентитета, Републике Српске су у прилично доброј мјери дефинисали сву актуелну проблематику везану за заштиту животне средине. Неопходно је успоставити ефикаснију контролу над провођењем усвојених законских рјешења. Потребно је да се побољша координација између надлежног министарства, Фонда за заштиту животне средине и локалне управе.

У напријед датој табели , поред сваког важећег Закона и Правилника је уписан коментар који се односи само на дио обавеза и података које би надлежно општинско одјељење требало да реализује како би створило једну ефективну базу података из које би се анализом добили ефектни приједлози за систематско рјешавање проблематике.

Табела 5 Прописи од значаја за управљање отпадом БиХ

Закон/Правилник	Број гласника Сл.	Надлежности/Обавезе
Правилник о условима које морају испуњавати правна и физичка лица за промет фитофармацеутским средствима	51/2011	Правилником се пропisuју услови у погледу просторија, опреме и кадрова, које морају испуњавати правна и физичка лица, која обављају промет фитофармацеутским средствима- ФФС. Промет ФФС на мало (пољопривредна апотека), морају имати одговарајући складишни простор за чување ФФС, простор за привремено складиштење отпада ФФС, продајни простор и радни простор за одговорно лице. Простор за привремено складиштење

отпада ФФС може се налазити и у склопу складишног простора намирењеног за чување ФФС. Одговорно лице се брине за скупљање отпада ФФС и отпадне амбалаже у складу с прописима, који уређују опасни отпад.

Табела 6 Прописи од значаја за управљање отпадом РС

Закон/Правилник	Број	Сл.	Надлежности/Обавезе
Закон о управљању отпадом	„Сл.гласник РС“ број: 53/02 измјене и допуне бр.65/08		<p>Чл. 8. Сарадња са републичким министарством око израде Стратегије управљања чврстим отпадом.</p> <p>Чл. 9-10. Израда регионалних и локалних (општинских) планова управљања отпадом.</p> <p>Чл. 11-16. Обавеза добијања дозволе за обављања активности третмана отпада и његовог одлагања (комунална предузећа)</p> <p>Чл. 22. Обавезује све дјелатности да предузимају мјере тако да се смањи количина штетни утицај отпада на животну средину и људско здравље, да се промовише поновна употреба, рециклажа и безбједно одлагање отпада</p> <p>Чл. 26. Обавезује одговорно лице постројења за које је према Закону о заштити животне сердине потребна еколошка дозвола да припрема и доноси План управљања отпадом</p> <p>Чл. 29. Даје могућност да произвођач и продавач пренесу обавезе управљања отпадом на оператора система за прикупљање отпада путем уговора или споразума.</p> <p>Чл.30- 31. Дефинише успостављање система прикупљања отпада од стране оператора за управљање отпадом, одговорност производића и имаоца отпада</p> <p>Чл. 32-35. Дефинише управљање комуналним отпадом, доношење одговарајућих прописа и њиховог садржаја.</p> <p>Чл. 36-38 Дефинише третман отпада, сакупљање отпада, коришћење отпада, одлагање отпада, спаљивање отпада, начин транспорта отпада</p> <p>Чл. 44. обавезује сваку депонију да се региструје у катастру некретнина и катастру загађивача</p>
Правилник о врстама отпада и дјелатностима управљања отпадом за које је потребна дозвола	„Сл.гласник РС“ број: 53/02 и 3/07		Прописује обавезу комуналних предузећа да добију дозволу за управљање отпадом
Правилник о условима за пренос обавеза управљања отпадом са производића и продавача на одговорно лице система за прикупљање отпада	„Сл.гласник РС“ број: 118/05		Правилником се утврђују услови под којима производића отпада могу пренијети своје обавезе управљања отпадом на оператора система за прикупљање отпада путем уговора и споразума
Правилник о садржају плана прилагођавања управљања отпадом за постојећа постројења за третман или одлагање отпада и активностима које предузима надлежни	(„Сл.гласник РС“ број: 39/05)		Овим правилником се уређује садржај Плана прилагођавања за општинске депоније (чл.2) и План прилагођавања за постојећа постројења и уређаје који нису депоније (чл.3.) Захтјев за одобрење плана прилагођавања власник постројења или локације подноси органу надлежном за издавање дозволе за управљање отпадом (Министарство за просторно

Закон/Правилник	Број	Сл.	Надлежности/Обавезе
орган			уређење, грађевинарство и екологију).По захтјеву из претходног става надлежни орган одлучује рјешењем.
Правилник о управљању медицинским отпадом	Сл.гласник РС бр 90/06		Овим правилником се прописује управљање медицинским отпадом, систем руковања и планирања третмана медицинског отпада Чл.5 обавезује здравствене установе да донесу План управљања отпадом који је дефинисан чл. б. Закона о управљању отпадом
Закон о апотекарској дјелатности	Сл.гласник РС бр 119/08		Апотека је обавезна да успостави систем управљања фармацеутским отпадом, што подразумијева успостављање писаних процедура којим се регулише управљање фармацеутским отпадом у аптеци, а у складу са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 53/02 и 65/08). Трошкови збрињавања фармацеутског отпада иду на терет правног или физичког лица код којег је отпад затечен.
Уредба о управљању амбалажом и амбалажним отпадом	(Сл. гласник РС бр.50/11)		Овом уредбом прописује се начин поступања са амбалажом и амбалажним отпадом (амбалажа која се производи односно ставља на тржиште,увезену амбалажу и сав амбалажни отпад настао у индустрији, занатству,малопродаји, службним и другим дјелатностима,у домаћинствима или настао на неки други начин). Чл. 21-22. обавезује опаретера који обавља активности управљања амбалажом и амбалажним отпадом да прибави дозволу за управљање амбалажним отпадом од надлежног Министарства. Чл. 23 прописује израду Плана управљања амбалажним отпадом Чл. 28-30 прописује начин извјештавања о врстама и количинама амбалаже и амб.отпада, надлежног Министарства
Правилник о смањењу амбалажног отпада	Сл.гласник РС“ број: 90/06		Овим правилником прописују се циљеви управљања амбалажом и амбалажним отпадом, случајеви у којима се не осигурува прописано управљање амбалажним отпадом, количина отпада за који је неопходно осигурати простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење амбалажног отпада, као и начин организације центара за сакупљање, разврставање и привремено складиштење амбалажног отпада
Правилник о начину управљања отпадним гумама	„Сл.гласник РС“ број: 20/12		Прописује се начин и поступак управљања отпадним гумама. Правилник посебно третира Документ о кретању отпада, који попуњава власник отпадних гума, лице које врши транспорт, лице које врши сакупљање и складиштење и/или третман отпадних гума приликом њиховог преузимања, а у складу са посебним прописом. Правилник прописује начин складиштења, обавезу рециклирања и искориштавања гума у енергетске сврхе.
Правилник о управљању медицинским отпадом	„Сл.гласник РС“ број: 90/06		Управљање медицинским отпадом врши се на основу Плана управљања медицинским отпадом. Здравствена установа дужна је донијети План управљања медицинским отпадом најкасније до 2007. године . Руководилац установе дужан је именовати одговорно

Закон/Правилник	Број	Сл.	Надлежности/Обавезе
гласника РС			
			<p>лице за управљање медицинским отпадом</p> <p>Одговорно лице израђује упутство за поступање са мед. отпадом, проводу контролу и води евиденцију</p> <p>Ако установа запошљава више од 50 радника Руководилац је дужан да именује Одбор за УО</p> <p>Веома инфективни отпад захтјева топлотну или хемијску стерилизацију у подручју где се отпад производи прије него што се исти помијеша са осталим инфективним отпадом</p> <p>Категорије медицинског отпада потребно је држати у кутијама или амбалажи на којој су јасно наведене карактеристике и обиљежја категорија и које пружају одговарајућу заштиту за особе из медицинских установа које ступају у контакт приликом руковања наведеном амбалажом.</p>
Закон о заштити животне средине	„Сл.гласник РС“ број: 53/02 и 109/05		Чл. 26-27. Обавезе јединица локалне самоуправе да учествују у ширењу и унапређењу сазнања о животној средини преко институција за образовање, у сарадњи са удружењима за заштиту животне средине и невладиним организацијама које ангажују јавност у заштити животне средине
Правилник о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача	„Сл.гласник РС“ број: 92/071		Јединица локалне самоуправе води регистар загађивача за постројења категорије Б. Јединица локалне самоуправе доставља надлежном министарству податке о свим другим издатим дозволама.
Закон о комуналним дјелатностима	„Сл.гласник РС“ број: 124/11		Чл. 2. као дјелатност од посебног друштвеног интереса сматра се између осталог и «збрињавање отпада из стамбених и пословних простора које обухвата одвођење, депоновање, уништавање и прераду отпадака, осим индустриског отпада и опасних материја као и одржавање депонија». Чл. 2-12 прописују обавезе и начин на који локална самоуправа уређује односно организује пружање свих комуналних услуга и даваоца свих комуналних услуга па самим тиме и услуга сакупљања, одвоза и депоновања отпада.
Уредба о давању сагласности на цијене одређених производа	Сл.гласник РС број:11/11		Чл. 2. Сагласност на цијене произвођачи и даваоци услуга су обавезни прибавити при формирању цијена следећих производа и услуга: Између осталог под тачком ћ) Комуналних услуга: гријање, смеће, вода и канализација Чл. 5. тачка 3. Сагласност на цијене производа и услуга из чл. 2. тачка ћ) ове уредбе даје надлежни орган јединице локалне самоуправе
Закон о комуналној полицији	85/03		Чл. 9. Полиција врши надзор између осталог и талка 11. «Одржавање чистоће на јавним површинама, одвоз кућних отпадака, као и грађевинског и шут материјала»

Табела 7 Општински прописи од значаја за управљање отпадом

Назив одлуке	Број Службеног гласника Општине	Прописане обавезе
Одлука о комуналном реду	„Службени гласник општине Костајница, број 04/11 и 10/11	Члан 3. и 4. прописује одржавање чистоће на јавним површинама, члан 14. прописује мјере-забране одлагања отпада, члан 16. мјере –забране за возила (спречавање изношења блата и слично на јавне површине), члан 17. прописује мјере за грађевински отпад, члан 29. прописује уређење, и заштиту паркова , шума и других зелених површина,чл. 47.-49. прописује разврставање, прикупљање и одвоз отпада,возила за отпад, поступање за кабастим-крупним отпадом и посуде за отпад, чл. 87.-89. прописује надзор над спровеђењем одлуке, чл. 90.-93. прописује казнане одредбе над прекришиоцима из одлуке,
Одлука о санитарно-хигијенским мјерама у објектима	Службени гласник општине Костајница, број 05/11	Чланови 4. до 15. који прописују услове и мјере одржавања јавних површина и објеката уопште
Одлука о утврђивању комуналне накнаде за финансирање комуналних дјелатности заједничке комуналне потрошње	Службени гласник општине Костајница број 07/11	чл.1.-4. прописује обавезу плаћања комуналне накнаде и намјену средства прикупљених од комуналне накнаде чл.5.-17. прописује начин одређивања висине, утврђивање површине и подјеле на зоне чл. 18.-22- прописује начин плаћања комуналне накнаде, чл. 32. прописује надзор , чл. 33. прописује казнене одредбе
Одлука о оснивању комуналног јавног предузећа „Комунално“ из С. Костајнице	Број одлуке 00-01-456/95	Чл.1. Одлука о оснивању, чл. 3. дјелатности предuzeћа између осталих збрињавање отпада, чл. 9. прописује цијену комуналних услуга, чл. 12.-18. прописује управљачку структуру предузећа (директор,надзорни и управни одбор)
Одлуке о промјени облика организовања ЈП Комунално Костајница	број: 04-013-2394/06 од 21.12.2006, 01-013-167/07 од 01.06.2007, 01-013-17/11 од 28.01.2011.	чл.2 одлука о акционарском друштву, чл. 3. утврђивање основног капитала чл.4.промјена дјелатности у складу са важећом класификацијом
Правилник о организацији радних и систематизацији радних мјеста АС општине Костајница	Службени гласник општине костајница број 17/09, 10/10, 5/11, 7/11 и 10/11	Прописује унутрашњу организацију мјеста у АС општине Костајница

3.3 Анализа и закључци

Постојећа законска регулатива у РС И БиХ је у великој мјери усаглашена са истом у Европској унији, и већим дијелом област управљања отпадом законски је уоквирена. Проблем настаје

код примјене исте на терену, а када би се иста у потпуности примијенила елиминирао би се законски оквир као узрок настанка проблема. Проблеми настају и честим измјенама или доношењем нових законских прописа на ентитетском нивоу које утичу и на локалне прописе јер исти треба да буду усаглашени са законом. Одлуку о комуналном реду је потребно измјенити односно извршити усклађивање са Законом о комуналној дјелатности.

Законом о управљању отпадом РС и пратећи подзаконски акти прописују обавезу раздавања отпада и одговарајућег третмана за поједине категорије. Законодавац је донио посебне прописе за амбалажни отпад, медицински отпад, и отпадне гуме. Недостају посебни прописи који ће регулисати начин управљања специфичним врстама отпада: отпадним уљима, искоришћеним батеријама, акумулаторима, отпадима од електричне и електронске опреме. На основу Закона о фитофармаџетуским средствима (сл.гласник БиХ 76/11) донесен је и правилник којим се уређује обавеза пољопривредних апотека за збрињавање искоришћене амбалаже од средстава за заштиту биља. Законом о управљању отпадом је предвиђено да сваки произвођач отпада има склопљен уговор са овлаштеним оператором. Начин стицања овлаштења такођер је прописан законом. Међутим, наведени прописи нису у потпуној примјени, јер захтијевају значајна финансијска средства и техничку опремљеност. Такођер, за пласман појединих категорија потребно је постојање овлаштених оператора, што за животињски отпад није случај.

Разрада прописа који регулишу поступање са посебним врстама отпада није обухваћена овом одлуком осим за возила за отпад, кабасти и грађевински отпад. Прилком доношења или ревизији постојеће планске документације (урбанистичких, регулационих планова) стварати могућност планирања објекта (зелених отока, платформи, сабирне центре и сл.) за прикупљање и одвоз отпада, што за сада није случај.

4 Административни оквир управљања отпадом

4.1 Институционална организација

Општина Костајница на локалном нивоу има законодавну и извршну власт. Законодавну власт чини скупштина општине која има 17 одборника из девет политичких партија. Скупштина има предсједника, потпредсједника и секретара. Извршну власт чини Начелник општине који правилником о организацији и систематизацији радних мјеста општинске управе организовао у рад у два одјељења који даље имају шест одсјека, један центар за пружање услуга грађанима и кабинет начелника. Скупштина општине уједно представља и скупштину КП „Комунално“ а.д. Из Костајнице. Административне службе Општине

Костајница су организоване у два одјељења:

- Одјељење за општу управу
- Одјељење за привреду, финансије и друш. дјелат.

Одјељење за општу управу чине:

- Одсјек за паркинг службу и комуналну полицију
- Одсјек за инспекцијске послове, паркинг и борачко-инвалидску заштиту
- Одсјек за урбанизам и стамбено-комуналне послове

Одсјек за урбанизам и стамбено-комуналне послове врши стручне, управне, административне и техничке послове које се односе на извршења закона и прописа којима је регулисана:

- укупна стамбена област (некретнине, стамбени и пословни објекти, те остало у складу са законом),
- одржавање комуналне инфраструктуре и објеката,
- уређење и кориштења грађевинског земљишта,
- изградња, одржавање и управљање локалним и некатегорисаним путевима и улицама,
- утврђивање накнада, припрему и израду одобрења за грађење,
- употребу -технички пријем објеката,
- припрему просторно-планске документације,
- утврђивање назива улица,
- припрему одлука и других аката
- и други послови предвиђени Законом који су дати у надлежност Одсјека

Овај одсјек има се бави управљањем отпадом на начин да се свакодневно КП-у „Комунално“ издају радни налози за чишћење и прикупљање отпада са јавних површина. Поред наведеног Одсјека, контролу у извршавању издатих радних налога врши Одсјек за паркинг службу и комунална полиција.

Поред тога у општини постоји Одсјек за развој који има обавезу да врши прикупљање података важних за планирање. У оквиру истог Одсјека постоји службеник који је задужен за информисањем јавности по свим питањима па тако и из области комуналних питања. У оквиру Одјељења за привреду, финансије и друштвене дјелатности организован је рад службе за издавање пољопривредних, водопривредних и еколошких сагласности дозвола. Законом је регулисана подјела локланих и републичких надлежности код издавања сагласности и дозвола. На општинском нивоу се издају еколошке и водопривредне дозволе за мање сложене пословне објекте као што су бензинске пумпе, аутопаркинзи, аутосервиси и слично.

Одсјек за инспекцијске послове, паркинг и борачко-инвалидску заштиту врши стручне и управне послове који се односе на послове:

- инспекцијског надзора,
- комунално-полицијске контроле,
- саобраћаја и паркинг службе,
- борачке и инвалидске заштите,
- цивилне заштите,
- војних евиденција

У овој служби запослен је једна комунални полицијац (ВСС) и његов по моћник (ССС).

Послове прикупљања и транспорта отпада обавља комунално предузеће Костајница а.д. Предузеће поред ови услуга, пружа услуге водоснабдијевања и извођења грађевинских радова. У послове радне јединице Комуналне услуге спадају:

- чишћење и одржавање јавних површина,
- одвоз смећа,
- одржавање зелених површина,
- одржавање депоније смећа,
- одржавање путева,

- зимска служба,
- димњачарски послови и други послови везани за ову дјелатност.

Укупно је запослено 12 особа. У 2012. години ће доћи до нове систематизације радних мјеста у комуналном предузећу, односно због тешког положаја свих предузеће у РС, број радних мјеста ће бити смањен.

4.2 Уговори и сарадња у области управљања отпадом

Општина Костајница припада приједорској регији и заједно са сусједним општинама Козарска Дубица, Нови Град, Приједор, Сански Мост-Оштра Лука учествује у договорима и проналажењу могућности заједничког збрињавања управљања отпадом на регионалном принципу. Тренутно општина Костајница није потписник споразума о заједничкој регионалној депонији "Курјево" која се налази недалеко од Приједора из разлога финансијске ситуације и односно недостатку финансијских средстава за ове намјене и економске кризе, где се једва одржава постојеће стање збрињавања отпада на локалном нивоу. Општина Костајница нема уговоре између општине и јавних или приватних предузећа ни физичким лицима по питању управљања отпадом. Међутим, Скупштина општине Костајница је својим актом основала комунално предузеће КП "Комунално" а.д. Костајница и на њега пренијело послове управљања отпадом које обавља минималне неопходне послове на збрињавању отпада на локалном нивоу. Осим наведеног предузећа, немамо на територији општине Костајница других предузећа која обављају услуге прикупљања и третмана отпада, а које евентуално имају овлаштења од стране виших органа власти.

На подручју општине Костајница постоји 24 невладине организације и то: Спортско риболовно друштво "Мрена", Ловачко удружење "Баљ", Удружење пензионера, Удружење грађана и повратника, Еколошко друштво "Поуње", Удружење фармара "Петриња", Пољопривредно удружење "Зора", Црвени крст, Удружење пчелара "Кестен", Борачка организација Костајница, Субнор, Удружење породица погинулих бораца, ФК "Партизан", Карате клуб-Костајница, КУД "Поткозарје", Удружење грађана "Уна", Мото клуб "Духови" Костајница, Омладински савјет Костајница, Омладински клуб "Феникс", Савез инвалида рада општина Костајница, Удружење ратних војних инвалида, Удружење за помоћ особома са посебним потребама "Нада", КК "Костајница" и Тениски клуб "Уна".

Сарадња са НВО (невладин сектор) у претходном периоду је била далеко боља, када је удружење Поуње из Костајнице, прије пар година извршило већу акцију а која се односила на чишћење корита и обала ријеке Тавије, сакупљање олупина аутомобиле, постављање еколошких табли као и друге активности на побољшању животне средине у општини Костајница. Садашње активности невладиних организација се одвијају на мањим активностима сваког удружења посебно као што су уређења рибарских и пјешачких стаза, уређења купалишта, изградња ловачких кућа, спортских терена и сличне активности. Како на подручју општине постоји солидан број НВО потребно је учинити додатне напоре како би се исти активније укључили у област збрињавања крутог отпада, поготово што је у претходном периоду еколошко друштво "Поуње" доказало да се активно може укључити у ову област.

4.3 Анализа и закључци

Административни оквир управљања отпадом дефинисан је законом и нормативним актима (Сатутом) КП „Комунално“ а.д. Костајница. Осим сарадње између општине и КП „Комунално“

а.д. Костајница не постоје други уговори и сарадња у области управљања отпадом, што не значи да у будућности неће бити уговора и са другим оспособљеним и овлаштеним лицима, чак би било пожељно да се пронађу друге овлаштене организације или овлаштена лица која би уговором преузимала дио отпада који се може поновно искориштавати као што су гуме стакло, папир И слично.

Са КП „Комунално“ су уговорени минимални обими послова како би се адекватно финансијској ситуацији и расположивим капацитетима извршило збрињавање отпада. Овакав начин рада не даје у довољној мјери потребне резултате јер се своди на то да је цјелокупан посао око збрињавања отпада препуштен а.д. КП“Комунално“.

Потребно је веће ангажовање општинске администрације око збрињавања и управљања отпадом а посебно је потребна већа активност инспекцијских служби првенствено комуналне инспекције да на терену уочава проблеме и већим ангажовањем да допринос у циљу побољшања цјелокупног збрињавања отпада на локалном нивоу.

Такође су уочене честе измјене Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста у АС а нити у једној нема предвиђеног радног мјеста које би директно било везано за комуналне дјелатности. Из раније стечених искустава, кроз провођење и имплементацију Стратешког развојног плана за воде и околишну санитацију, указала се потреба да бар једно радно мјесто у општинској администрацији буде предвиђено за питања комуналних дјелатности . Потребно је такође покренути активност за јаче учешће грађана И НВО сектора у области збрињавања отпада. Посебну пажњу је потребно посветити произвођачима отпада са подручја општине, привредним организацијама и осталим пословним субјектима, саслушати њихове проблеме и потребе и настојати исте заједнички рјешавати.

5 Постојећи капацитети за прикупљање и одвоз отпада

5.1 Опремљеност за пружање услуге прикупљања и одвоза отпада

Сва опрема и техника је већ одавно требала бити расходована због своје дотрајалости и старости али због недостатка финансијских средстава није се набављала нова опрема и техника па је постојећа“ морала“ бити у функцији како би се могао овбављати минимум послова у збрињавању и одвозу отпада. Постојећа опрема се одржава у минималним условима како би се одржао минимум за сакупљање и збрињивање отпада.

Табела 8 Опрема и техника којом располаже КП „Комунално“

Врста посуде	Број	Запремина	Година производње	Локација
Контејнер	7	5,0 м ³	1988	Протхерм контејнери су дотрајали и нема економске оправданости за поправку истих
Камион марке Стеур-	1		1986	Сана линеа Нестро петрол Дом здравља Средња стручна школа

Камион Фап 13	1	1984
Камион Фап 13-накладач,	1	1983
Булдозер ТГ 110	1	
Скип 551	1	1979

5.2 Динамика и начин одвоза и прикупљања отпада

Прикупљање и одвоз отпада се врши три пута седмично , уторком горњи дио града, четвртком доњи дио града и суботом центар града и дио Тавије. Постојећих седам контејнера се одвозе по позивима од стране установа –предузећа код којих се контејнери налазе (два у „Протхерму“, два у „Сана Линеа“, један у Дому здравља, један ССШ, један Нестро Петрол (бензинска станица). Прикупљање отпада од домаћинства се врши од врата до врата, односно камионом са ротом бубњем се иде по улицама и купи се отпад који грађани износе у врћема, кантама или другим подесним посудама. Само неколико стамбених зграда има канте за отпад-који су набавали властитим средствима. У табели 7 је приказан прикупљање и одвоз отпада.

Табела 9 Динамика и начин одвоза и прикупљања отпада

Насеље	Начин прикупљања	Број	Одвоз	Покривеност услугама
Костајница горњи дио града	Ручно од куће до куће		Једанпут седмично (уторком)	100 %
Костајница доњи дио града	Ручно од куће до куће		Једанпут седмично (четвртком)	100 %
Костајница центар	Ручно од куће до куће		Трипут седмично (уторком, четвртком и суботом)	100 %
Тавија дио	Ручно од куће до куће		Једанпут седмично (суботом)	60 %

5.3 Сакупљање опасног отпада из домаћинства

Нема посебног збрињавања опасног отпада из домаћинства , већ се прикупља и одвози мјешани отпад.

5.4 Сакупљање специјалног отпада

Нема посебног третирања и одвајања специјалног отпада. Отпад од животињских лешава када се појаве прикупља и одвози КП „Комунално“. Медицински отпад се састоји од газа, завоја, шприца којег такође одвози КП „Комунално“. Грађевински отпад најчешће одвозе грађевинске фирме на приватне депоније које затим посипају земљом. Слупана и стара возила су прикупљења и одвежена од стране приватне фирме „Византија“ из Новог Града. Старе гуме

из вулканизерских радњи одвози КП „Комунално“, на локалну депонију. Кабасти отпад, намјештај када се појави одвезе КП „Комунално“, на депонију. Муљ из септичких јама као и уља и масти из сеператора сервиса и аутомеханичарских радњи збрињавају сами власници истих односно имају писмене или усмене уговоре са предузећима или овлаштеним лицима за преузимање отпада.

Према прикупљеним подацима уговоре имају сљедећа предузећа:

1. Нафтни терминал и бензинска станица „Гаги транс“ отпад настао од амбалаже, картона преузима КП „Комунално“ из Костајнице а уљни сеператор савких шест мјесеци чишћење врши предузеће „Еуромонт“ из Бања Луке,
2. Бензинска станица „Нестро петрол“ отпад од амбалаже картон одвози КП „Комунално“ из Костајнице а чишћење уљног сеператора и талога у резеворима по потреби чисти предузеће „Коминг“ из Градишке,
3. Аутосервис „Бумбар“, прерађено уље из моторних возила одвози Ауто сервис Приједор и користи га централно гријање а остали ситни отпад одвози КП „Комунално“ из Костајнице,
4. Аутосервис и вулканизер „Рајшић“, прерађено уље се враћа добављачу „Лајф оил“ Тешањ а гуме и остали ситнији отпад одвози КП „Комунално“ из Костајница,
5. Тексти „Станић“ ситни текстилни отпад одвози КП „Комунално“ из Костајнице а крупнији отпад од текстила преузимају други предузећи који исти користе за брисање руку,
6. „Протхерм“ преудзеће за производњу пећи и котлова за централно гријање ситни отпад картон од амбалаже и слично одвози КП „Комунално“ из Костајнице а отпад од метала, струготине продају предузећима који сакупљају секундране сировине некад је то предузеће „1. Мај“ из Козарске Дубице или предузећа из Цазинске крајине оvisno од тога ко понуди бољу откупну цијену,

Постоје физичка лица која се баве узгојем и прерадом перади и исти сами произведени отпад депонују на локалну депонију као што су перје, изнутрице и слично.

Општина нема успостављен регистар загађивача за погон и спотовређења из своје надлежности.

5.5 Произвођачи отпада који сами збрињавају отпад

Општина Костајница нема уговора са другим правним и физичким лицима која учествују у збрињавању отпадом на подручју општине Костајница. Међутим постоје уговори предузећа са подручја општине која имају уговоре са другим правним или физичким лицима која преузимају отпад и то:

7. Фореста –дрвопрерадивачко предузеће, отпад од дрвета и пиљевину користе за властите потребе за гријање котловнице и рад сушаре које се налази у кругу предузећа,
8. „Јошне“- дрвопрерадивачко предузеће, крупније отпадке од дрвета продају за огрев, пиљевину користе за гријање односно за рад сушаре у властитом предузећу а вишак пиљевине продају предузећу из Цазина за прављање брикета,
9. Приватни предузећи који се баве прерадом и печењем меса најчешће по њиховој изјави произведени отпад одвозе сами на депонију.

5.6 Други оператори

Осим КП „Комунално“ поједина предузећа и приватни аутосервиси са подручја општине имају интерне споразуме и уговоре око преузимања произведеног отпада као што су употребљена моторна уља и чишћења постојећих уљних сеператора. Спорадично се појаве друга предузећа или појединци који повремено покупе дио отпада које се може искористити првенствене се прикупља метална роба. До сада су евидентирани:

- „Еуромонт“ из Бања Луке- рабљена уља
- „Коминг“ из Градишке- рабљена уља
- „Лајф оил“ Тешањ - рабљена уља
- „1.Мај“ из Козарске Дубице- метални отпад
- „Византија“ из Новог Града- папир и картом

На ширем подручју регије евидентирани су и други оператори који имају уговоре се произвођачима отпада:

- **Ц.И.Б.О.С. д.о.о.** Сарајево Подружница Приједор : Баве се прикупљањем металног отпада :црни метали, алуминијум, бакар, месинг, цинк, олово, акумулатора, хладњака. У поступку су издавања еколошке дозволе. У 2011.год. испоручено је 9052 тона металног отпада, углавном извоз у Турску.
- **ИНСТАЛО-КОМЕРЦ д.о.о.** Приједор: Баве се прикупљањем секундарних сировина :железо, алуминијум, бакар, бакарне легуре, олово, ростфрај, акумулатори). Исти посједује еколошку дозволу издату 2008. год. и дозволу о управљању отпадом од надлежног министарства.Секундарне сировине углавном извозе у Словенију, Италију, Аустрију и Њемачку. Дио отпадног алуминијума иде на прераду у Мостар, а дио акумулатора у Тесла-Брчко.Према евиденцији 80 % робе се извози, а 20 % се продаје за потребе домаће привреде. У 2011.год. испоручено је 5583,5 тона металног отпада.
- **ИНТРЕЦ БИХ д.о.о. Приједор** : Бави се прикупљањем секундарних сировина (амбалажног папира – картон и архивски папир, амбалажних фолија и ПЕТ амбалаже). Исти испоручују наведену амбалажу ЕКО СИРОВИНИ д.о.о. Тузла и ПИНЕХ ПРОМЕТ д.о.о. Хрватска, са којима има потписане Уговоре о пословној сарадњи. Исти посједује еколошку дозволу издату 2011. год. У 2011.год. сакупљено,откупљено и испоручено је 1100 тона амбалажног папира,280 тона амбалажне фолије,190 тона ПЕТ амбалаже.
- **ФЕРМО д.о.о. Приједор:** Бави се прикупљањем металног отпада и акумулатора, хладњака и др. Секундарне сировине су продаване: Отпад д.о.о. „Пивка“,“Милкус“ д.о.о. Пале, „Метал“ д.о.о. Илијаш, „Тесла“ д.д. Брчко, „Цимос тмд цастинг“ д.о.о. Зеница, „Сладабони“ д.о.о. Бања Лука, ТСР „Балкан“ д.о.о Бања Лука. Исти посједује дозволу о управљању отпадом бр:15.04-962-88/11 од 18.08.2011. године од Министарства за просторно уређење РС. У 2011.год. испоручено је 1164,5 тона металног отпада.
- **ИНДУСТРО МЕТАЛ Приједор** – тренутно не ради
- **Еко метал Бијељина-** подаци о дјелатности и посједовању дозволе овог предузећа нису били доступни. Предузеће скупља радиолошки отпад од болнице.

- **КЕМИС, Шамац:** пружа услуге за сакупљање и привремено складиштење свих врста опасног отпада до коначног збрињавања, осим радиоактивног отпада, а посебно: Отпадна уља, емулзије и зауљене воде, Зауљени крути отпад (земља, пиљевина, пијесак, ...), Отпадна отапала, Отпадне боје и лакови, Отпадне друге хемикалије (лабораторијске и слично), Други органски и аноргански чврсти и текући отпад, Лијекови са истеклим роком трајања, Друге опасне материје, које се употребљавају у процесу производње или настају током производног процеса, Плинске и спреј боце, Рабљене гуме, Електронски и електрични отпад, Отпадни фреон и други опасни плинови, Заштитна средства у пољопривреди и воћарству, хемикалије које захтијевају посебну пажњу, ПЦБ кондензатори и трансформатори, Акумулатори и друге врсте батерија, Амбалажа опасних материја, Грађевински и изолацијски отпад који садржи азбест, итд. На подручју општине Приједор Кемис пружа услуге болници и градској апотеци. Није познато да ли предuzeће посједује дозволу за управљање отпадом.

Погон за стерилизацију инфективног отпада се налази у болници Св. Апостол у Добоју. Погон прерађује 200 тона. Отпад се након овакве прераде депонује. Услуге овог погона користи градска болница у Приједору.

5.7 Анализа и закључци

Сакупљање отпада није на задовољавајућем нивоу из више разлога. Један од разлога је дотрајала техника и опрема за скупљање и транспорт отпада. Домаћинства немају адекватне посуде за отпад, већ се отпад износи у пластичним врећама, лименим и пластичним бурадима и слично.

Опасни и специјални отпад постаје све већи проблем јер настаје са развојем светске технологије и подизањем стандарда живота. Тренутно немамо никакав систем за прикупљање опасног отпада из домаћинства, а из информацију о постојању уговора између производија из привреде и оператора имамо само за неколико случајева. Општина не води регистар загађивача. Ово подручје морамо уредити што прије јер су и опасни и специјални отпад посебни загађивачи околине који заслужују посебан третман. Ту је потребно направити уговоре о сарадњи и са другим правним лицима па и са других општина или регија. У наредном периоду потребно је учинити додатне напоре како би се ставило под контролу и надзор над специјалним, кабастим и другим специфичним отпадом. Такође је потребно плански приступити одређивању мјеста за прикупљање кабастог отпада (намјештаја и слично), грађевинског отпада а посебан третман дати за прикупљање специјалног отпада као што је медицински отпад (опасан отпад), електротехнички отпад, гуме и слично.

6 Постојећа инфраструктура за управљање отпадом

6.1 Зелени отоци

Нема зелених отока нити дозвола за исте. У наредном периоду је потребно испланирати локације и извршити изградњу зелених отока односно мјеста где би се могло вршити селективно сакупљање отпада.

6.2 Центри за рециклажу

Нема центара за рециклажу као ни дозволе за исте, али се намеће потреба да се у будућности предвиди успостављање истих.

6.3 Центри за кабасти отпад

Нема центара за кабасти отпад као ни дозволе за исте, али се намеће потреба да се у будућности предвиди успостављање истих. У наредном периоду је потрено одредити локације за одлагање кабастог отпада, на које би грађани могли извршити одлагање а затим да Комунално предузеће би могло извршити селекцију (разврставање). На овај начин би се дио произведеног отпада могао искористити а остало одвозити на депонију. У наредном периоду је планирано да се на локалној депонији изгради платформа величини 250-300 m², која би послужила за разврставање-селекцију дијела отпада.

6.4 Објекти за одлагање

Регионална депонија још није успостављена а требала би бити „Курјево“ у Приједору. Сусједне општине као што је Козарска Дубица свој прикупљени отпад транспортује на депонију у Приједору. Општина Нови Град и Костајница и Приједор имају своје локалне депоније где одлажу отпад. Дио општина су потписале споразум око успостављања регионалне депоније, општина Костајница за сада није потписница споразума из разлога што није постигнут адекватан договор око финансијског учешћа општина око рада регионалне депоније.

Слика 2 Локална депонија- Локација депоније у Палијином јарку

На подручју општине постоји локална депонија „Палијин јарак“, која је удаљена 5,0 КМ од центра града. Постојећа зона одлагања, депонија "Палијин јарак", је формирана на нивелети + 275 мНВ и димензија је око 110 x 50 метара тј. има површину око 5500 m². За ову локацију нису претходно урађена геолошка истраживања пошто за депонију није урађен пројекат. Одлуком Ратног предсједништва Општине Српска Костајница је ова локација одобрена за организовано

одлагање отпада од стране КЈП "Комунално" из Костајнице и она у том погледу не представља дивљу депонију. Општина Костајница и КП „Комунално“ је 2007. године из разлога побољшања прикупљања односно збрињавања отпада на локалном нивоу путем Рударског Института из Приједора урадило План прилагођавања локалне депоније у складу са Законом и Правилником до успостављања збрињавања отпада на регионалном принципу. На основу урађених и предложених мјера у Плану прилагођавања од стране Рударског Института из Приједора, КП „Комунално“ је од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију из Бања Луке добило одобрење на период од пет (5) година, са могућности продужавања. Осим самог одобравања рада локалне депоније, уз помоћ Удружења „Уна – Сан“ из Бихаћа и СДЦ (Швицарске агенције за развој), општина Костајница је извршила захвate (грађевинске и друге радове) на локалној депонији. Извршено је ограђивање депоније, урађени су ободни канали, извршено је зацјевљивање повременог водотока, измјештен је приступни пут, извршено је довођење електричне енергије на депонију.План прилагођавања је подијељен у три фазе а задња фаза би требала да локалну депонију прилагоди до њеног затварања односно до преласка на регионални принцип збрињавања крутог отпада. Из тог разлога на локалној депонији је потребно обезбједити надзор у виду физичког присуства људства од минимално три човјека- управник депоније(евиденција, распоред и остало), руковаоца булдозером и једног помоћног радника. Поред људства је потребно обезбједити простор за рад – канцеларије који може бити привремени објекат - киоск и надстрешницом за машине и алат . Поред овог потребно је урадити збијање постојећег депонованог отпада и извршити прекривање отпада хумусом. Неопходно је обезбједити продужење рада локалне депоније од надлежног министарства док се не успостави регионални принцип збрињавања отпада.

6.5 Други објекти

Тренутно нема других објеката на подручју општине Костајница за збрињавање отпада.

6.6 Анализа и закључци

Постоји значајан проблем везан за збрињавање и управљање отпада на регионалном нивоу. Удаљеност "Регионалне депоније Курјево " Приједор од општине Костајница износи око 75 км, а најудаљеније насељено мјесто Побрђани око 90км, те лоше стање путева као слаба и дотрајала техника не омогућава збрињавање отпада на регионалном принципу. Тренутно прикупљени отпад се одлаже на локалну депонију, "Палијан јарак" будући да општина Костајница нема довољан број транспортних возила за одвоз отпада, а нити има новца у буџету за финансирање набавке истих.Са крајњим напором се одржава постојеће стање збрињавања отпадом И одвоз на локлану депонију.

Такође, тренутно не постоје други објекти за рециклажу или прераду отпада, али постоји потреба за изградњом истих. Проблеми комуналне инфраструктуре су повезани са проблемом обезбеђења извора финансирања за квалитетно уређење комуналне инфраструктуре а самим тим и управљања комуналним отпадом у складу са европском регулативом и еколошким захтјевима.

Како је општина Костајница једна од мањих општина по броју становника и укупно произведеном отпаду у односу на остале општине у окружењу,на подручју општине Костајница није потребно предвидјети изградњу трансфер станицу за претвор која је изузетно скупа, већ на подручју општине је потребно плански организовати прикупљање отпада И исти превозити у трансфер станице општина Козарска Дубица или Нови Град зависно где буде

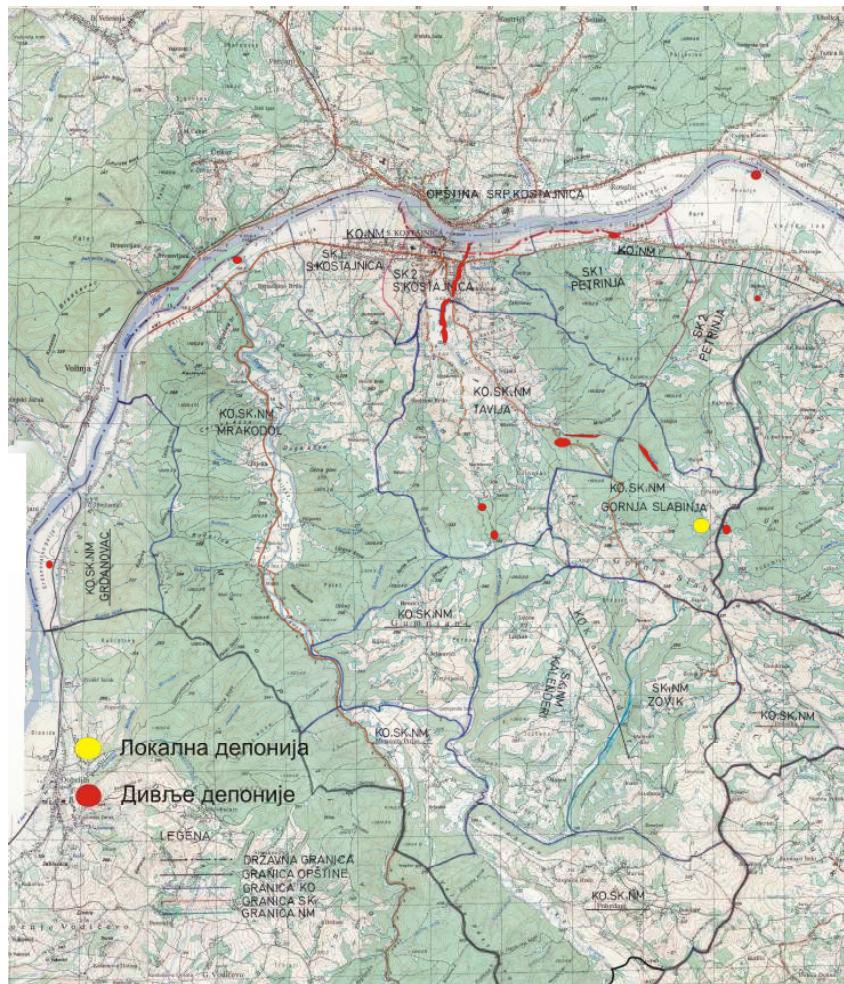
одређена и изграђена убудућности. Међутим док се не пријеђе на регионални принцип прикупљања отпада, потребно је на локалном нивоу учинити максималне напоре за побољшање прикупљање и збрињавање отпада на локланом нивоу. У првом реду је потребно подузети активности на санацији локалне депоније у циљу продужавање рада исте укључујући и потребно одобрење од надлежног министарства. Одмах затим је потребно пронаћи финансијска средства за набавку нове опреме и механизације како би се квалитетније вршило прикупљање и збрињавање крутог отпада и истовремено проширити прикупљање на нове кориснике посебно у руралном дијелу уз побољшање пружање услуга постојећим корисницима у урбаном подручју односно подручју на којем се већ врши прикупљање и одвоз крутог отпада уз истовремено формирање економске прихватљиве цијене комуналне услуге како би цијели систем могао одржати.

7 Нелегална одлагалишта

Дивље депоније настају најчешће уз локлане путеве и корита ријеке. Годинама лоше стечена навика појединача тешко се мијења. У неколико наврата дивље депоније су уклоните али са временом оне у мањем обиму поново настају на истом или неком другом оближњем мјесту. Поред уклањања дивљих депонија на појединим мјестима је потребно поставити контејнере да се спријечи настанак дивљеје депоније а уједно је потребно појачати инспекцијски надзор над дивљим депонијама у првом реду превентивно а затим и репресивним мјерама.

Табела 10 Локације и број дивљих депонија

Назив насеља и удаљеност од центра Општине, (км)	Да ли је организирано сакупљање отпада и у којем %	Број дивљих депонија
Тавија Грбљева коса-пут за Календере удаљена 1,5 км од центра	не	1
Тавија-пут уз Палијин јарак, 3,5 км од цнетра општине	не	1
Тавија пут уз Баль, удаљена 3,5 км	не	1
Горња Слабиња, засеок Палије, удаљена 6,1 КМ од центра општине	не	1
Петриња –Линија, уз магистрални пут, 2,5 км од центра општине	не	1
Петриња средња- уз обалу Уне, 5,7 км од центра општине	не	1
Петриња брдо, пут за гробље, 7,3 км од центра општине	не	1
Костајница- комплет ријечице Тавија 0,3 км од центра општине	да	1
Мракодол, уз ушће ријеке Стигове, 1,9 км од центра општине	не	1
Грдановац,уз обале ријеке Уне,7,0 км од центра општине	не	1
Укупно		10

Слика 3 Локације дивљих депонија

8 Тренутне и будуће количине

Прије пар година је било уведено прикупљање отпада у два сеоска подручја (Грдановац и Петриња) или због незаинтересованости грађана и економске неоправданости престало се прикупљати отпад. Општина Костајница је припремила пројекат регулације водотока и обале ријеке Тавија у дужини од 570 м али због економске кризе и недостатка финансијских средстава није се приступило реализацији.

8.1 Укупно произведени отпад

Процјена укупне производње отпада урађена је на бази прорачуна тренутне специфичне производње по становнику, који износи 0,11 кг/ст/дан. Количина отпада из привреде је увећана у односу на прицијењену количину која се прикупи, јер један дио произведене количине се нелегално одложи, а један дио преузимају други оператори.

Табела 11 Процјена укупне производња отпада

Индикатор	Износ	Јединица
Становништво у опћини	7863	Број
Становништво обухваћено услугом прикупљања отпада	5487	Број
Годишња производња отпада	0,11	кг/ст/дан
Годишња производња отпада из домаћинства	329,60	т/год
Годишња производња из привреде	70	т/год
Годишња производња из јавних установа	25	т/год

8.2 Прикупљени мијешани отпад

Тренутна количина отпада који се прикупља на подручју општине Костајница је процјењена на 231 т/год. Уколико би дошло до проширења услуга, та би се количина повећала на 323 т/т год у 2017. Ова је процјена урађена на бази претпоставке да неће доћи до повећања становника, нити потрошачких навика. Уколико би се издвајање корисних сировина из отпада могло повећати ова количина би се могла још смањити.

Табела 12 Количине прикупљеног мијешаног отпада

Планирано прикупљање отпада	Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Укупно становништво	број	7.863	7.863	7.863	7.863	7.863	7.863
Покрivenost прикупљањем	%	70	74	78	87	92	100
Покрivenost становништва	број	5.504	5.819	6.133	6.841	7.234	7.863
Количина отпада која се треба прикупити	т/год	231	243	256	284	299	323

8.3 Прикупљени отпад за рециклажу

Прошле године предузеће „Византија“ из Новог Града је вршило откуп пресованог папира и картона које је прикупљало КП „Комунално“ а.д. али због економске неоправданости се стало са овим активностима јер је понуђена цијена за пресовани отпад била изузетна ниска. У 2010 прикупљено је 6 т, а у 2011 9т. Потенцијал за искориштавање је много већи, и пење се до 29 т/год под претпоставком да се услуга пружа свим становницима. Неискориштена је и пластика, чији пласман на тржиште је могућ.

Табела 13 Количине корисне сировине које се могу издвојити из отпада

Максимална количина отпада која се може прикупити за рециклирање тона/годишње	2013	2014	2015	2016	2017
Зелени отпад за компостирање	20%	46	49	52	55
Сухи папир и картон за рециклирање	10%	23	25	26	28
Метали за рециклирање	2%	5	5	5	6
Стакло за рециклирање	3%	7	7	8	8
Пластика за рециклирање	4%	9	10	10	11
Остали материјал за рециклирање	1%	2	2	3	3

Количине био-отпада су веће од приказаних, јер овдје нису урачунате количине које настају на пољопривредном земљишту, те зеленим градским површинама. Имајући у виду да је ово пољопривредно подручје погодно за компостирање, потребно је максимизирати компостирање.

8.4 Прикупљени специјални отпад

Комунално предузеће тренутно није у могућности доћи до података па ни до валидних процјена количине специјалног отпада. Сав прикупљени специјални отпад, укључујући и онај из здравствених установа се депонира на општинској депонији.

Табела 14 Количине прикупљеног специјалног отпада

Запремина у тонама /годину	2010	Процјена 2011	Процјена 2017
Животињски отпад			
Опасни отпад из домаћинстава			
Медицински			
Грађевински			
Електронички			
Кабасти			
Авто отпад (гуме и возила)	1	2	4
Контаминирано тло			
Муль из уређаја за прочишћавање			
Отпадна амбалажа од фитофармацеутских средсавта			
Укупно	1	2	4

8.5 Анализа и закључци

Како је видљиво из табела покрivenост прикупљања отпада је велики процент у урбаном дијелу општине док у руралном дијелу нема прикупљања отпада , те је на овом пољу потребан већи ангажман свих заинтересованих страна како би се овај проценат значајно повећао и како би се обезбједило задовољавање еколошких стандарда.

За реализацију и повећање процента прикупљања отпада потребно је опремање КП "Комунално" а.д. механизацијом како би се са техничког аспекта могло одговорит све већим захтјевима, ал ии већа свијест грађана при самом одлагању истог на предвиђена мјеста а не на дивље депоније и обале ријека. Овдје је наравно потребан и већи инспекцијски ангажман и надзор. Наравно да је овдје

За очекивати је да ће 2016. године прикупљање и збрињавање отпада бити повећано на 80-90 % произведеног отпада или једнако произведеној количини отпада, што ће омогућити еколошки прихватљиву слику општине, јер у том случају неће бити дивљих депонија. У сарадњи са еколошким инспектором потребно је анимирати све правне субјекте производијаче специјалног отпада, да потпишу уговор са овлаштеним предузећем за збрињавање ове врсте отпада. То значи да ће сав произведени специјални, опасни, медецински и други отпад бити адекватно третиран и депонован.

9 Финансирање система управљања отпадом

9.1 Тарифе

Цијене комуналних услуга предлаже директор предузећа КП „Комунално“, надзорни одбор предузећа усваја предложене цијене а сагласност на предложене цијене даје начелник Општине. По сагласности начелника општине, број 02-020-276/08 од 20.08.2008. године цијене су следеће:

P.Б.	Врста услуге	Јед. мјере	Износ КМ
1.	Одвоз смећа за домаћинства	м ²	0,10
2.	Одвоз смећа за привреду	м ²	0,24
3.	Паушал 1(киосци)	објекат	20,00
4.	Паушал 2(бутици и сл)	објекат	33,00
5.	Паушал 3 (трговине и угоститељство	објекат	47,00
6	Одвоз контејнера	комад	128,00

9.2 Степен наплате

Наплата се врши директно путем инкасатора, на благајни предузећа и преко жиро-рачуна а све на основу испостављених фактура. Сзепен наплате у 2012. години износи 70%.

9.3 Биланс стања 2009 – 2011.

Из остварених прихода комунално предузеће покрива оперативне трошкове. Пословање је на граници рентабилности, трошкови амортизације чине више од половине укупних трошка. Иако је пословање предузећа позитивно, остварени приход не омогућава финансирање развојних пројекта, нити значајније одржавање система.

Табела 15 Биланс пословног успјеха

Приходи	2009	2010	2011
Накнаде из домаћинства економског сектора	89735	92187	115604
Продаја рециклираног материјала			

Други приход/јавне површине	36800	35016	34916
Укупан приход	125535	127203	150520
Расходи			
Особље	65800	89791	101820
Материјал и средства	26500	27300	28600
Други трошкови	10000		6000
Вањске услуге	6200	2000	1500
Државне таксе			
Провизија	800	900	950
Амортизација	3935	2900	6400
Укупно расходи	113235	122891	145270
ОПЕРАТИВНИ РЕЗУЛТАТ	13300	4312	5250
ФИНАНСИЈСКИ ТРОШКОВИ	1330	431	525
РЕЗУЛТАТ	11970	3881	4725

Трошкови других дјелатности комналног предузећа као и приходи се евидентирају и у завршном билансу приказују заједно.

9.4 Процјена буџета 2011 – 2017.

Будзет би се требао минимално увећати за 15 до 20% због увођења нових насеља односно села у прикупљање и одвоз отпада. Пошто је опрема сва отписана и у врло лошем стању потребна су нам велика улагања у одржавање истих и довођења истих у намјену , тако да издвајамо велика финансијска средства за одржавање истих , пошто у КП "Комунално" нема ауто електричара запосленог принуђени смо да ангажујемо неког на уговор о дјелу , па су ти трошкови додатно оптеретили ово пословање.

Процјена буџета :

за 2012. годину ----- 67.020,00 КМ
 за 2013. годину (извођење радова на локалној депонији) -----
 80.367,00 КМ
 за 2014. годину ----- 52.710,00 КМ
 за период 2012-2017 пројекат уклањања дивљих депонија 94.660,00 КМ укупно за плански период (пет година)
 за период 2012-2017-пројекат јачање свијести и едукација грађана 3.170,00 КМ годишње тј 15.850,00 Км за плански период (пет година)

9.5 Анализа и закључци

Квалитет услуге доведен је у питање из разлога неплаћања одвоза отпада привредног сектора и од стране дијела привредних субјеката. Такође је по истим фактурама плаћен ПДВ тако да би давалац услуга (КП "Комунално" а.д.Костајница) умјесто ненаплаћених прихода, а плаћеног ПДВ – а могао имати позитиван ефекат за инвестирање, а у стварности је у негативном салду за износ плаћеног ПДВ – а обзиром да фактурисане обавезе нису наплаћене. Такођер проблем је присутан и код становништва, јер низак ниво платежне моћи становништва, које живи на граници глади, директно утиче на низак степен пуњења буџета и низак степен наплате комunalних услуга, а то су извори средстава за финансирање комunalних услуга.

Наплата од физичких лица је мање више константна и креће се од 60 % до 80 % за предметне три године, а то потврђује просјек од 70 %.

Тренутно, али и у дужем наредном периоду, без помоћи европских фондова, неће се моћи рачунати на потпуно рјешавање свих еколошких проблема на територији општине Костајница. Имамо кадрове који знају препознати еколошки проблем, дати дијагнозу И донијети квалитетан план рјешавања еколошких проблема, имамо и квалитетно законодавно тијелокоје је способно да препозна и усвоји квалитетан план управљања отпадом као и друге акте којим се рјешава еколошка проблематика, али без решених извора финансирања сваки план и пројекат ће остати нереализовани. Дакле, треба решити изворе финансирања!

10 Информисање јавности

10.1 Информисање грађана о пруженим услугама

Информисање јавности се врши свакодневно путем локалног рада Костајница а информисање врши КП „Комунално“ и општински службеник односа са јавношћу. Међутим информисање јавности на досадашњи начин је недовољан. У наредном периоду је потребно више пажње обратити на овај сегмент. Побољшање се може постићи на више начина. Један од начина је штампање брошура (летака) или обавјештења на полеђини рачуна, као и организовање радионица по насељеним мјестима где би се грађанима презентовале потпуне информације везано за прикупљање и одвоз отпада и отварањем бесплатне телефонске линије који би грађани могли користити за добијање информација

10.2 Програми подизања свијести

С обзиром да нам је стање свијести и свјесности већег дијела грађана на ниском нивоу, а самим тим и неодговорност наспрам природе и животне околине, као и наспрам самих себе, овом проблему треба посветити посебну пажњу. На овоме се до сада радило нешто али недовољно. Присутне су одређене активности општине и невладиног сектора. То су пројекти локалног и ограниченог карактера и једнократне акције које не дају довољан ефекат и чиме се не постижу значајни резултати. Ово треба да буде континуирана активност –кампања од неколико година и у ово треба уложити довољно труда и мањих финансијских средстава.

10.3 Анализа и закључци

Информисање јавности и подизање јавне свијести требало би да буде најмањи проблем јер је за финансирање тих активности потребно најмање новца. Дакле, информисање јавности и подизање нивоа свијести становништва о потреби управљања отпадом и другим еколошким проблемима може и мора се реализовати и та активност мора бити континуирана, дио школског система, па и предшколског. За ову активност потребно је најмање новца а пружа најбоље резултате, јер ако еколошки освијештен грађанин дјелује тако да производи што мање отпада и одлаже га на дозвољена мјesta, неће бити нелегалних депонија и сличних еколошких проблема за чије рјешавање

је онда потребна велика свота новца.

Грађани, привредни субјекти и удружења немају довољно информација о овим а и о сличним активностима које се дешавају у органима управе и јавним предузећима, а то је због тога што нам систем информисања није довољно развијен као и због тога што грађане и привредне субјекте, удружења исл. многе ствари, дешавања и појаве не интересују док их директно не "погоде". Стога је потребно посветити посебну пажњу информисаности јавности о свим овим активностима користећи постојеће и увести неке нове начине пружања информација и континуирано

радити на подизању свијести код свих старосних категорија становништва . С обзиром да се ради о увођењу новина на нека подручја КП „Комунално“ се на неки начин мора "наметнути"

грађанству са новим идејама и новим активностима, а заједно са општином мора провести јаку кампању тако да све потребне информације морају стизати до сваког грађанина путем средстава информисања, удружења, школа и других јавних установа. Потребно је организовати предавања, трибине, организовати акције и континуирано радити на изради и дистрибуцији брошура, летака и сл.

11 Спецификација проблема

11.1 Институционални проблеми

Институционални проблем су већ неки рјешени а други ће се ријешавати нормативним и другим актима правних лица која су укључена у рјешавање проблематике управљања комуналним отпадом, а то су Начелник општине Костајница, локална скупштина Костајница и КП „Комунално“ а.д. Костајница. Потреба управљања комуналним отпадом на ефикасан и еколошки прихватљив начин треба да буде препозната од стране грађана као и од наведених правних лица, невладиних организација (НВО) која своју организациону структуру треба да усклађују својим нормативним актима у циљу отклањања евентуалних институционалних проблема као потенцијалне препреке у реализацији управљања комуналним отпадом.

11.2 Правни проблеми

11.2.1 Правни проблеми

Тренутно се правни проблеми манифестишују у непостојању адекватних прописа на општинском нивоу. Један од тих недостајућих прописа је и овај општински План управљања отпадом, чије ће усвајање резултирати настанком и усвајањем низа пратећих опћинских прописа који ће бити неопходни приликом имплементације овог плана. Лоаклани акти које требе мијењати и усклађивати као и доношење нових прописа су:

- Одлука о комуналном реду (усклађивање постојеће одлуке са новим законом о комуналним дјелатностима)
- Одлука о калкулативним параметрима (доношење одлуке)
- Одлука о селекционирању отпадног материјала општине Костајница (доношење одлуке)
- Одлука о стандардима комуналних дјелатности -доношење одлуке)
- Одлука о утврђивању комуналне накнаде за финансирање комуналних дјелатности заједничке потрошње општине Костајница (усклађивање постојеће одлуке)
- Одлука о утврђивању вриједности бода комуналне накнаде општине Костајница (усклађивање)

11.3 Инфраструктурни проблеми

Познато је да су инфраструктурни проблеми наслијеђени из претходног периода јер је затечена грађевинска и друга инфраструктура била довольна за ранији степен развоја друштва, али не и за садашњи. Поготово је то изражено на подручју општине Костајница која је до 1995. године била у саставу општине Нови Град и до тог је периода била мјесна заједница и инфраструктурно је била запостављена. Сада се показује да објекти и уређаји комуналне инфраструктуре постају уског грло у рјешавању људске потребе управљања комуналним отпадом. За рјешавање затечених инфраструктурних проблема потребна су велика новчана средства, која се не могу обезбиједити у наредном дугорочном периоду, па је из тог разлога овај План прилагођен затеченој инфраструктурнији на територији општине Костајница уз одређене корекције и грађевинске интервенције као што су лоцирање одређених мјеста за контејнере, одређивање и израда локација центара за кабасти отпад, изградња зелених отока

односно локација за постављање контејнера за селективно прикупљања отпада –папир, стакло.

Повећање и јачање капацитета за прикупљање отпада

Дефинитивно је установљено и познато да на подручју општине Костајница постојећи капацитети неће моћи задовољити потребе. Доћи ће до повећања територије са које ће се прикупљати отпад, самим тим повећати ће се број домаћинстава која ће бити укључена у прикупљању отпада, аутоматски повећава се количина отпада који ће се прикупљати. Тренутно стање опремљености КП "Комунално" а.д. Костајница са опремом није задовољавајуће ни за тренутну ситуацију. Неопходно је појачати људске и материјално-техничке капацитете.

Проширење прикупљања и збрињавање чврстог отпада са руралног дијела општине

Само урбани дио општине је под организованим прикупљањем отпада, које врши КП"Комунално" а.д. Костајница, а то чини свега 6% територије општине. У односу на територију прикупљање отпада од становништва је далеко у већем проценту из разлога што се гро становништва налази у урбаном дијелу општине или двије трећине становништва је покривено прикупљањем отпада. У планском период потребно је увести прикупљање отпада на већем дијелу територије општине Костајница са садашњих 6% на 10-15 % територије И истовремено са 67%становништва повећати прикупљање на 80 % становништва.

Одвоз отпада на регионалну депонију

Одвоз отпада са територије општине Костајница на регионалну депонију "Курјево " Приједор би требало да буде заједнички пројекат општина Приједор, Нови Град, Козарска Дубица, Сански Моста-Оштра Лука,. С обзиром на удаљеност наведених општина од будуће регионалне депоније ,неопходно би било изградити заједничку претоварну станицу, где би се са подручја ових општина довозио комплетан отпад, који је прије тога дјелимично раздвојен по принципу прикупљања од врата до врата. На заједничкој претварној станици отпад би се додатно обрадио, а само неискористиви дио одвозио на "Регионалну депонију Курјево"Приједор.

Уклоњено и санирано 50% дивљих депонија

Уклоњено је и санирано 50% дивљих депонија значи да се у планираном периоду, с обзиром на број, неће моћи уклонити и санирати дивље депоније на свим локацијама, али ће уклањање планираног броја резултирати већим задовољством грађана и стварањем бољих услова за развој туризма. На познатим мјестима настајанај дивљих депонија је потребно поставити контејнере одређене запремине И исте правовремено празнити односно одвозити на депонију у циљу спречавања поновног настанка дивљих депонија на тим локацијима.

Сарадња

Сарадња је неопходна на свим нивоима, како по вертикални, у смислу провођење законских прописа, стратегија и планова управљања отпадом и обезбеђења потребних ресурса, људских и материјалних, за квалитетно провођење плана управљања, тако и по хоризонтали, у смислу координације свих оперативних учесника у управљању отпадом (прикупљање, транспорт, рециклажа, одлагање) у које убрајамо: извор отпада, мјесто потрошње и стварања отпада, локална заједница, извршна власт, образовне институције, одлагалиште отпада.

11.4 Финансијски проблеми

Јасно је да су финансијски проблеми везани за степен развоја друштва, који је из познатих разлога врло низак, па су и извори средстава, која су потребна за рјешавање свих потреба које

су везане за управљање отпадом, готово незнатни са аспекта краткорочног и средњерочног планског периода. Босна и Херцеговина као сиромашна земља, па тако и општина Костајница и као њен дио, не може сама рјешавати еколошке проблеме па је принуђена да изворе потребних средстава тражи и налази у пријатељским земљама и њиховим фондовима, те да планира рјешавање ове проблематике „на дуже стазе“. Из тог разлога овај План треба да буде прилагођен доступним изворима новчаних средстава.

Са аспекта пуњења буџета и реализације прихода КП „Комунално“ а.д. Костајница, проблеми се своде на изразито ниску куповну моћ становништва, јер грађани и привредни субјекти не плаћају рачуне за извршене комуналне услуге јер немају новца, па је степен наплате комуналних услуга на ниском нивоу. Утужијање не даје задовољавајуће резултате из истог разлога или због неефикасности судства. Из општинског буџета нема адекватне помоћи или суфинансирања јер је буџет сиромашан, а важећи цјеновник комуналних услуга, према мишљењу менаџмента КП „Комунално“ а. д. Костајница, није адекватан јер не обезбеђује приходе који покривају трошкове комуналних услуга .

11.5 Јавна свијест

За реализацију овог Плана неопходно је укључити све друштвене структуре и сваког грађанина појединачно, јер је проблем такав да тражи ангажман и висок ниво свијести сваког појединца. Из тог разлога овај План је посветио велику пажњу подизању јавне свијести, јер људи стварају еколошке проблеме па људи треба и да их рјешавају. Без висококог нивоа јавне свијести о тој потреби, овај План ће имати проблема у имплементацији.

Рад на подизању свијести и нивоа информисаности грађанства

Ово је једна од најважнијих активности од које ће умногоме зависити и проведба овог плана. Веома лоше навике грађанства и недостатак свјесности о значају очувања своје околине и непоштовање закона су фактори без којих сигурно нема квалитетне имплементације овог Плана.

Ово треба да буде посебан, свеобухватан и континуирано провођен пројекат који ће обухватити аспект информисаности, едукације, учеснике, средства, циљне групе, термински план итд.

Потребно је посебно урадити план активности на подизању јавне свијести, организовање тематских емисија на локалном радио Костајница, заједничка акција са основном и средњом школом односно едукација ученика, организовање радионица за грађане по насељеним мјестима као и остale расположиве капацитете у подизању свијести и информисаности грађана.

12 Циљеви управљања отпадом за плански период

Основни концепт управљања отпадом заснива се на превенцији, одвајању, прикупљању, транспорту и коначном збрињавању или третману за све категорије и врсте отпада. На основу стања и могућих посљедица као резултат управљања отпадом желимо постићи следеће циљеве:

Табела 16 Технички оперативни циљеви и индикатори за плански период 2013-2017

	Опис циља	Индикатор	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Проширење обухвата организованог	% од укупног броја становника	60,78	73,96	78,00	86,87	92	100

Опис циља	Индикатор	2012	2013	2014	2015	2016	2017
прикупљања отпадом.							
2	Уведено селективно прикупљање отпада						
Зелени отпад за компостирање	т/год	0	1	2	3	4	5
Сухи папир и картон за рециклирање		50	70	80	85	90	100
Метали за рециклирање		0,5	2	6	8	10	20
Стакло за рециклирање		0	0,5	1,0	1,2	1,5	2
Пластика за рециклирање		0	2	3	5	8	10
3	Спrijечен настанак дивљих депонија, саниране локације постојећих	број санираних депонија/број нелегалних 2012	-/15	4/15	6/15	10/15	- -
4	Успостављен систем прикупљања специјалног отпада из привреде	т/год	-	Идентифицирани производијачи СО Одређена локација за грађ.отпад	Склопљени уговори са овлаштеним оператором	Локација за грађ.отпад стављена у функцију. Грађани имају бесплатни инфо-телефон и дојаву.	
5	Успостављен систем прикупљања специјалног отпада из домаћинстава	т/год	-		Набављене и постављене посуде за СО	Склопљени уговори са овлаштеним оператором за СО.	

Табела 17 Институционални, правни и циљеви на подизању јавне свијести за плански период 2013-2017

Циљ	Опис циља	Индикатор
6	Правни оквир општине усклађен са начелима управљања отпадом и републичким и државним прописима о управљању СО	Измијењена и допуњена одлука о комуналном реду
7	Побољшање капацитета општинских служби за послове УО	Систематизацијом радних мјеста уређени и дозначени послови управљања отпадом, именована радна група за праћење имплементације овога плана. Успостављен систем евидентирања и праћења индикатора. Успостављен регистар

		загађивача за погоне са листе Б.
8	Успостављен континуиран програм подизања јавне свијести и едукације о УО	Годишње се имплементирају најмање 2 програма у сарадњи са НВО, минималан број програма у току планског периода 10
9	Развијени механизми комуникације са корисницима услуга	Развијен профил предузећа на друштвеној мрежи, отворена подстраница на страници општине за достављање мишљења грађана. Образац за достављање мишљења доступан у МЗ. Мјесечно је једна радио емисија посвећена проблематици управљања отпадом. Уз рачун се достављају обавијести и свим промјенама

13 Програм мјера (акциони план)

13.1 Програм мјера за унапређење система за прикупљање и одвоз отпада

(Програм сакупљања опасног отпада из домаћинства, Програм проширења услуга)

Р. Бр .	Опис мјере	Рок извршења	Одговорност за извршење	Потребна средства	Извор средстава
1	Иzmјena/donoшење сљедећих прописа: · Одлука о комуналном Реду-усклађивање · Одлука о калкулативним Параметрима-нова одлука · Одлука о селекционирању отпадног материјала општине Костајница-нова одлука · Одлука о стандардима комуналних дјелатности-нова одлука · Одлука о утврђивању комуналне накнаде за финансирање комуналних дјелатности заједничке потрошње у општине Костајница-	2012-2013	Начелник и стручна служба	----- Нису потребна средства	-----

	измјена одлуке · Одлука о утврђивању вриједности бода комуналне накнаде у општине Костајница-измјена одлуке				
2	Дефинисање локација комуналне инфраструктуре у новом урбанистичком плану који је у току израде	2012	Начелник општине и Одсјек за урбанизам	О оквиру већ предвиђених средстава за израду плана	Буџет општине
3	Проширење услуга за насељена мјеста Тавија, Петриња, Грандовац и Мракодол, која би била обухваћено системом организованог начина прикупљања отпада	2012	Општина Костајница и КП „Комунално“	377.730,00 КМ	Потребна средства ће се обезбедити из општинског буџета, КП Комунално и дононаторска средства СИДА
4	Пружање услуга у руралном дијелу општине	2012	Општина Костајница и КП „Комунално“	68.209,00	Општина Костајница и КП „Комунално“ и дононаторска средства СИДА

13.2 Програм мјера за унапређење система за искориштавање отпада

Р. Бр.	Опис мјере	Рок извршења	Одговорност за извршење	Потребна средства	Извор средстава
1	Уређење простора на локалној депонији за селективно прикупљање кабастог отпада	2014	Начелник општине и стручне службе	52.710,00	Буџет општине и средства Комуналног преудзећа
2.	Набавка канти 240 л са поклопцем са селективно прикупљање отпада на 10 локација граду	2012	Начелник општине	20.075,00	Буџет општине Костајница
3.	Извођење радова на локалној депонији	2013	КП Комунално	80.367,00	Средства КП „Комунално“

13.3 Програм мјера за унапређење система за коначно одлагање отпада

Р. Бр . .	Опис мјере	Рок извршења	Одговорност за извршење	Потребна средства	Извор средстава
1	Уклањање и санација дивљих депонија: · Израда схеме локација дивљих депонија са приоритетима уклањања · Извођење радова на уклањању и санацији депонија · Обавјештавање јавности и мјесног становништва о активностима уклањања дивљих депонија и забрани поновљеног одлагања смећа на дивље депоније · Постављање знакова забране одлагања смећа	2012-2017	Општина Костајница и КП Комунално	94.660,00 КМ за пет година или 18.932,00 КМ на годишњем нивоу	Буџет општине и средстава Комуналног предузећа

13.4 Програм мјера за подизање јавне свијести у управљању отпадом

Редни број	Опис мјере	Рок извршења	Одговорност за извршење	Потребна средства	Извор средстава
1.	Подизање јавне свијести кроз: · Упознавање грађана са намјерама, Планом и одлукама. · Израда и дистрибуција летака и пропагандног материјала · Тематске емисије на локалном радију и Кабловској телевизији · Округли столови · Едукативни часови у свим школама	2012-2017	Начелник општине и стручне службе	15.850 КМ За пет година	Буџет општине

2.	Континуирано информисање/обавјештавање/ упозонавање јавности	2012-2017	Начелник општине и Одсјек за развој	-----	-----
----	--	-----------	-------------------------------------	-------	-------

14 Анализа ризика

У току имплементације слеђећи ризици би могли угрозити имплементацију Плана и достизање зацртаних

Циљева:

- Недоношење (неизмјена) потребних законских прописа (Одлука о комуналном реду, Одлука о калкулативним параметрима, Одлука о селекционирању отпадног материјала , Одлука о стандардима комуналних дјелатности, Одлука о утврђивању комуналне накнаде за финансирање комуналних дјелатности заједничке потрошње,измјена у дијелу повећања прихода, Одлука о утврђивању вриједности бода комуналне накнаде- повећања прихода и сл.
- Промјена власти И другачији однос према збрињавану отпада
- Непостојање механизма за ефикасан систем наплате комуналних услуга
- Недовољна сарадња надлежних служби Општине и КП "Комуанло" а. д.
- Неадекватно И недовољно санкционирање неплатиша комуналних услуга
- Лоше проведене кампање подизања свијести грађана
- Слаб интерес грађана за проширење комуналних услуга.

15 Мониторинг имплементације

Мониторинг подразумијева формирање тијела у Општини које ће пратити индикаторе и реализацију плана, на годишњем нивоу.

Мониторинг имплементације ће вршити радни тим састављен из Одсјека за урбанизам и стамбено-комуналне послове и Одсјека за развој на основу посебног рјешења које ће донијети Начелник општине. Овај тим ће о својим запажањима у току реализације Плана, као и приједлозима за измене и допуне Плана, извјештавати Скупштину општине најмање једанпут годишње, а извјештаји ће бити предмет расправе на редовним сједницама. Скупштина општине након анализе достављеног Извјештаја усваја Смјернице за дјеловање у наредној години.